

مقدمه

چند روز پس از عمل جراحی شما از بیمارستان مرخص شده و به منزل میروید در این مدت جهت مراقبت از محل جراحی باید به نکات مهمی توجه کنید. پانسمانی که روی زخم های جراحی گذاشته شده است (معمولا به صورت روزانه تعویض می شود) در بعضی از مواقع این مدت زمان متفاوت است که به توصیه پزشک باید عمل گردد.

پانسمان چیست؟

پانسمان عبارت است از شست و شو استریل، پاک کردن و قرار دادن پوشش ضد عفونی شده روی زخم است.

هدف از پانسمان چیست؟

حفاظت از زخم در طول مدت درمان، کمک به کنترل خونریزی، جذب خون و ترشحات زخم، جلوگیری از آلودگی بیشتر زخم، نگه داری دارو روی زخم (در صورتی که به دارو نیاز باشد)، کاهش درد

مشخصات پوشش پانسمان زخم

تمییز و بدون آلودگی میکروبی باشد تا ضمن اینکه مانع از رسیدن میکروب ها به سطح زخم شده و خود نیز سبب آلودگی مجدد آن نگردد.

اکسیژن هوا بتواند به سطح زخم و اطراف آن برسد.

امکان تبخیر پوست از زیر پانسمان مهیا باشد، زیرا در غیر این صورت پوست مرطوب شده پانسمان خیس میشود و محیط مناسبی برای رشد میکروب ها فراهم میشود.

از جنسی باشد که به زخم نچسبد زیرا احتمال دارد در هنگام برداشتن از روی زخم به بافت های در حال ترمیم صدمه بزند، پنبه برای پانسمان مناسب نیست.

به اندازه کافی باشد که تمام سطح زخم را بپوشاند و لبه آن حداقل دو سانتی متر از لبه جلوتر باشد.

وسایل مورد نیاز برای پانسمان

وسایل مورد نیاز برای پانسمان، بستگی به نوع زخم و وسعت آن دارد ولی معمولا برای پانسمان به لوازم زیر نیاز است:

پنس، قیچی، گاز، پنبه، محلول ضد عفونی کننده، سرم شستشو

نحوه تعویض پانسمان زخم

۱- ابتدا باید دست ها را با آب ولرم و صابون کاملا شست و بدون خشک رکدن با حوله، صبر کرد تا خشک شوند.

۲- پانسمان قبلی خود را جهت رویش مجدد موهای بدن، از روی زخم به آرامی جدا کنید.

۳- پانسمان قبلی را دور بیاندازید و مجددا دست های خود را بشویید. اگر زخم دچار عفونت شده است، پانسمان جدا کرده را درون کیسه فریزر قرار دهید و درب آن را محکم ببندید سپس در سطل زباله قرار دهید.

۴- سرم فیزیولوژی یا همان سرم شستشو را با استفاده از سرنگ پلاستیکی روی زخم بریزید تا محل را ضد عفونی کند.

۵- پس از شست و شو محل زخم با استفاده از گاز استریل هر گونه اضافاتی که بر روی زخم مانده است را پاک کنید این کار را به آرامی انجام دهید تا موجب خونریزی بیشتر نشود. از گاز استریل برای خشک کردن محل زخم نیز میتوانید استفاده کنید.

۶- با دقت بسیار پانسمان جدید را روی زخم ببندید. از تماس پانسمان جدید با هر گونه شی خودداری کنید.

دلایل تعویض پانسمان زخم:

آلودگی پانسمان: یکی از مهمترین دلایل تعویض پانسمان زخم آلوده شدن پانسمان با عفونت یا خون است.

محیط زندگی:

اگر شرایط زندگی به گونه ای میباشد که پانسمان طی مدت کوتاهی کثیف میشود، باید به تعویض آن اقدام کرد. بنابراین به همه افراد نمیتوان توصیه واحدی کرد که طی زمان مشخصی پانسمان را عوض کنند، مثلا فردی که در بیمارستان بستری است.

محل زخم:

محل زخم میتواند دلیلی برای زمان تعویض پانسمان آن باشد، مثلا اگر پانسمان در قسمت مفاصل قرار داشته باشد (مفصل آرنج یا زانو که دائما در حال حرکت است) در مقایسه با پانسمان زخمی که در محل بی تحرک قرار دارد مثل شکم و یا پشت بیشتر احتمال دارد که دچار مشکل شود و فرد باید نسبت به تعویض آن اقدام کند.

به نام خالق یکتا

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مراقبت و پانسمان زخم جراحی در منزل

تهیه کننده: زینب کشاورز کارشناس اتاق عمل

تایید: پزشک جراح دکتر علی تاج الدینی

متخصص جراح عمومی

منابع:

Carol Dealey. The care of
wounds

Wiley Blackwell. Gide for Nurse

تاریخ تدوین: ۱۴۰۱/۰۱/۳۰

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۱/۳۰

کد: OR-PM-159-02

جنس پانسمان:

برخی پانسمان ها دارای جنس مقاوم تر و بهتری نسبت به بقیه دارند. بنابراین میزان تعویض پانسمان در حالت غیر مقاوم افزایش می یابد.

نکات الزامی در پانسمان زخم

هر گونه نشانه عفونت در محل زخم، قرمزی، سوزش، ترشح غلیظ و سبزو یا بوی زننده را به پزشک اطلاع دهید.

هنگام پانسمان از سرفه و عطسه مستقیم روی زخم یا صحبت کردن که باعث آلوده شدن زخم میشود، خودداری کنید.